



Hoe geef je professionele studiecoaching?

Een kind dat steeds van z'n fiets valt, kun je beter leren fietsen
dan dat je pleisters blijft plakken.

Arnold Brouwer & Marieke van Eechoud

Over dit boek	5
Inhoudsopgave	8
Deel 1: Inleiding	10
1.1 Pubers en hun ouders	11
1.2 Huiswerkbegeleiding geven. Wie kan dat?	15
1.3 Opbouw van dit boek	18
Deel 2: Een compleet plaatje	22
Deel 3: Leerlingen motiveren	28
3.1 Wat heeft een leerling nodig?	29
3.1.1 Zelfvertrouwen	29
3.1.2 Serieus genomen worden	31
3.1.3 Direct concreet	34
3.1.4 Eerlijkheid	35
3.2 Hoe kun je een leerling goed coachen?	37
3.2.1 Bewust zijn van wat je doet	37
3.2.2 Vertrouwen dat leerlingen willen scoren	42
3.2.3 Positief zijn	44
3.2.4 Jezelf kwetsbaar opstellen	45
3.2.5 Humor	46
3.2.6 Niet de reddende engel, maar het luisterend oor	47
3.2.7 Omgaan met gedragsproblemen en leerproblemen	50
Deel 4: Leren leren	56
4.1 Agenda goed gebruiken	57
4.2 Plannen	61
4.3 Leren	64
4.3.1 Niet aaien, maar stoeien!	64
4.3.2 Zoeken naar een goede leerstrategie	67

4.3.3 Leerstrategieën	69
Teksten leren	69
<i>Vraaganalyse</i>	69
<i>Samenvatten</i>	72
<i>Mindmap maken</i>	73
Woordjes leren	74
<i>Kaartjes</i>	74
Oefenen	75
Werkstukken	76
Afronden van een strategie	77
4.4 Overhoren	79
Deel 5: Oefenopdrachten	84
Epiloog	88
Bronnen	91

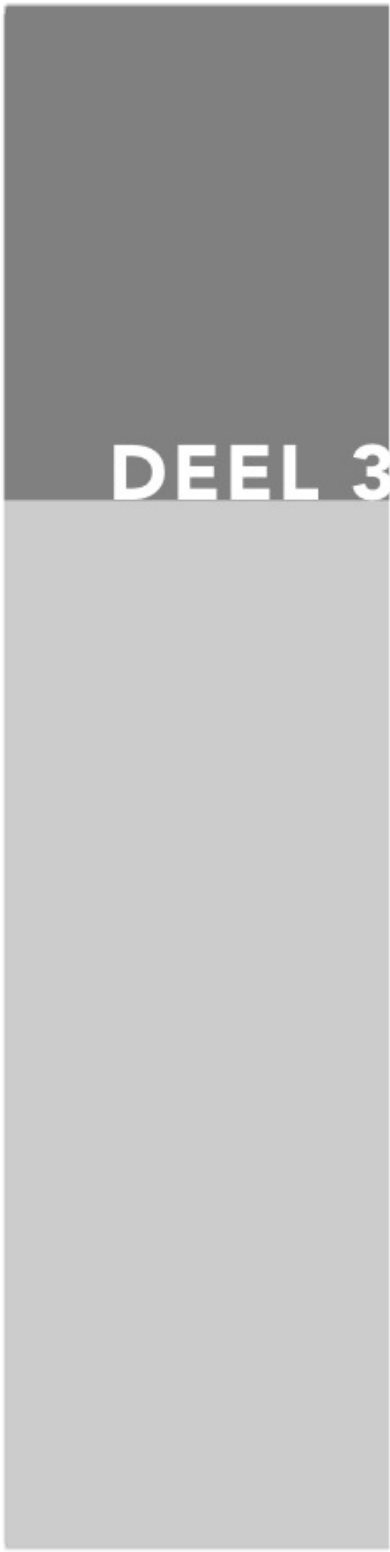
Deel 2: Een compleet plaatje

Je probeert als begeleider een compleet beeld te krijgen van de situatie. Je brengt alles in kaart wat van invloed is op de schoolprestaties. Wat kan er allemaal spelen, aan welke omstandigheden en voorwaarden moet je denken? Hoe gaat het met de leerling, hoe gaat het in de les op school, hoe gaat het thuis met het huiswerk, heeft de leerling zelfvertrouwen en is hij gemotiveerd? Kan de leerling z'n huiswerk goed plannen en weet hij hoe hij effectief en efficiënt aan de slag kan? Hoe gaat dat bij het ene vak en hoe bij het andere?

In dit deel laten we je eerst zien waarom het zo belangrijk is om naar een compleet plaatje te streven. En vervolgens leren we je hoe je zelf zo'n compleet plaatje van een leerling krijgt. Dat is een continu proces. Vrij snel wordt er al veel duidelijk. Dat beeld kristalliseert zich gaandeweg steeds meer uit.

Docenten die bijles geven, leggen vaak veel uit. De docent stelt veel vragen om een inhoudelijk probleem te achterhalen (wat wordt er nog niet gesnapt?) en gaat daarna uitleg geven: de ontbrekende kennis wordt bijgespijkerd. Een docent zou kunnen zeggen: 'Ik zie het al: je hebt geen wortel getrokken, dat moet je zo doen ...' Daarbij gaan zij soms voorbij aan de 'waarom'-vraag. Voor goede huiswerkbegeleiding is meer van belang hoe het komt dat de leerling nog niet wist hoe hij wortel moest trekken.

Het is soms nodig kennishiaten op te vullen, maar uiteindelijk is het de bedoeling dat je met



DEEL 3 LEERLINGEN MOTIVEREN

'Het gaat natuurlijk om het winnen, maar
van verliezen kan je leren winnen!'

Deel 3: Leerlingen motiveren

Vanaf het allereerste begin van je begeleiding heeft een leerling ook concrete handvatten nodig. Zonder dat zal een leerling weinig gemotiveerd zijn om met je aan de slag te gaan. En ook jouw manier van coaching is meteen van invloed. Neem hem serieus, heb begrip voor de dingen waar hij tegenaan loopt, ook voor zijn (gebrek aan) motivatie. Maak duidelijk wat er desondanks van hem verwacht wordt. En benoem de successen en succesjes die geboekt worden.

In dit deel gaan we uitgebreid in op het motiveren van leerlingen. Daarvoor kijken we naar twee kanten. Enerzijds laten we zien wat een leerling nodig heeft, hoe hij gemotiveerd raakt. Anderzijds laten we zien wat je als begeleider kunt doen om die leerling goed te coachen. Hoe stel je je op, wat zeg je en wat juist niet?

3.1 Wat heeft een leerling nodig?

3.1.1 Zelfvertrouwen

Hoe krijgt een leerling zelfvertrouwen? Eigenlijk is het heel simpel, net als volwassenen groeien kinderen enorm als ze iets goed hebben gedaan en dat dan te horen krijgen. We voelen ons allemaal goed bij erkenning, gezien worden, gehoord worden. Als dat gebeurt, groeit het zelfvertrouwen, ook bij leerlingen.



Gezien worden, gehoord worden en erkend worden geeft leerlingen veel zelfvertrouwen.



Zeg eerlijk wat je vindt. Doe niet te soft omdat je aardig wilt zijn. Een leerling wil van je op aan kunnen.

Leerlingen houden van concreet, niet van vaag. Het is daarom goed ook concreet te zijn over wat je wilt en waarom je dingen doet of vraagt. Als jij vanuit je expertise weet wat een goed advies is, zeg dan ook gewoon dat je dat adviseert. Draai er niet omheen. Stel vragen om een situatie helder te krijgen, maar stel geen vragen om tot een door jou gewenst antwoord te komen. Als je iets merkt of ziet aan het gedrag van een leerling, als je iets voelt, benoem dat dan gewoon en vraag hem of dat klopt.



Draai er niet omheen als je iets vindt of voelt. Benoem dat en check bij de leerling of je gedachte of je gevoel klopt.

Vertrouwen in de leerling zit erg in een positieve houding. Dat je erop vertrouwt dat hij doet wat jullie hebben afgesproken. Vertrouwen uiten zit hem erg in de woorden die je gebruikt. Een compliment moet je in een volgende zin niet weer afzwakken.



"Zo knap dat je zo'n mooi schema hebt gemaakt, maar ga je je er ook aan houden?" *Het compliment wordt weer afgezwakt. Als je vertrouwen hebt, zeg je: "Zo knap dat je zo'n mooi schema hebt gemaakt, dan kunnen we de volgende keer die mindmap gaan bekijken."*

Trek iets van te voren niet in twijfel. Het is veel beter je teleurstelling uit te spreken als je merkt

positiviteit en complimenten voor wat goed gaat
- is voor deze leerlingen nog belangrijker.

Het is goed je ervan bewust te zijn dat al deze problemen kunnen leiden tot verslechterende schoolprestaties en het leren leren in de weg kunnen staan. Wat niet betekent dat leren niet meer nodig is. Dan zijn de leerlingen nog verder van huis.

Door leerlingen vanwege hun problemen te ontzien, neem je hen niet serieus. Je zegt dan misschien hun probleem serieus te nemen: 'Als jij je niet kunt concentreren door je ADHD, kun je die toets inderdaad niet goed leren.' Maar verder neem je ze als mens niet erg serieus. Want in het algemeen wordt in veel banen weinig rekening gehouden met stoornissen als ADHD. Je weet dat ook deze leerling gebaat is bij goed onderwijs en zult dus moeten zoeken naar manieren om hem, ondanks zijn probleem, te helpen. Voor deze leerlingen is het nog meer van belang dat zij het gevoel hebben dat ze grip hebben, dat ze concrete handvatten krijgen om aan de slag te gaan. Het is nu nog belangrijker consequent toe te passen wat in dit boek beschreven staat.

Leerproblemen en hoe ga je ermee om?

Onder de middelbare scholieren zijn veel leerlingen met dyslexie (leesproblemen) en/of dyscalculie (rekenproblemen). Die leerlingen hebben vaak meer hulp op specifieke gebieden nodig.

Het steunpunt dyslexie geeft aan dat het belangrijk is dat een leerling met dyslexie (voor dyscalculie is het niet anders) ondersteund wordt met

Deel 4: Leren leren

Aan het complete plaatje wordt gewerkt en de leerling raakt gemotiveerd door jouw begeleiding. Dan kun je aan de slag! Je gaat de leerling helpen betere schoolprestaties neer te zetten, uiteindelijk is dat toch het doel. Het goede nieuws is, dat hogere cijfers echt motiverend werken (al wordt natuurlijk eerst ontkend dat hoge cijfers belangrijk zijn ...). Je kunt een leerling allereerst helpen door hem z'n agenda goed te laten gebruiken en hem te leren plannen. Ook kun je hem leren leren: samen zoek je naar de manier waarop de leerling ieder vak het best leert. Het rendement is dan belangrijk: is de nieuwe manier van werken effectief en efficiënt?

In dit deel laten we zien hoe je leerlingen kunt leren plannen en leren leren. Wat is een goed gebruik van een agenda? Wat is belangrijk bij het plannen van huiswerk? Welke strategieën kan een leerling gebruiken om de stof beter te onthouden? En natuurlijk: hoe help je hem daar als begeleider bij?

4.1 Agenda goed gebruiken

In een overzichtelijke agenda kun je in één oogopslag een hele week goed overzien. Vooral door te markeren wanneer er toetsen zijn en wanneer er inlevermomenten zijn. Het komt vaak voor dat leerlingen niet op tijd zien dat er een toets aankomt.



Laat in de agenda markeren wanneer er toetsen en inlevermomenten zijn.

Colofon

Dit is een uitgave van:
Studiecentrum Baarn
Tolweg 2A
3741 LK Baarn

Opmaak: Hilhorst Designs
Afbeeldingen agenda: www.agendavoorleerlingen.nl

ISBN 978-90-822459-0-5

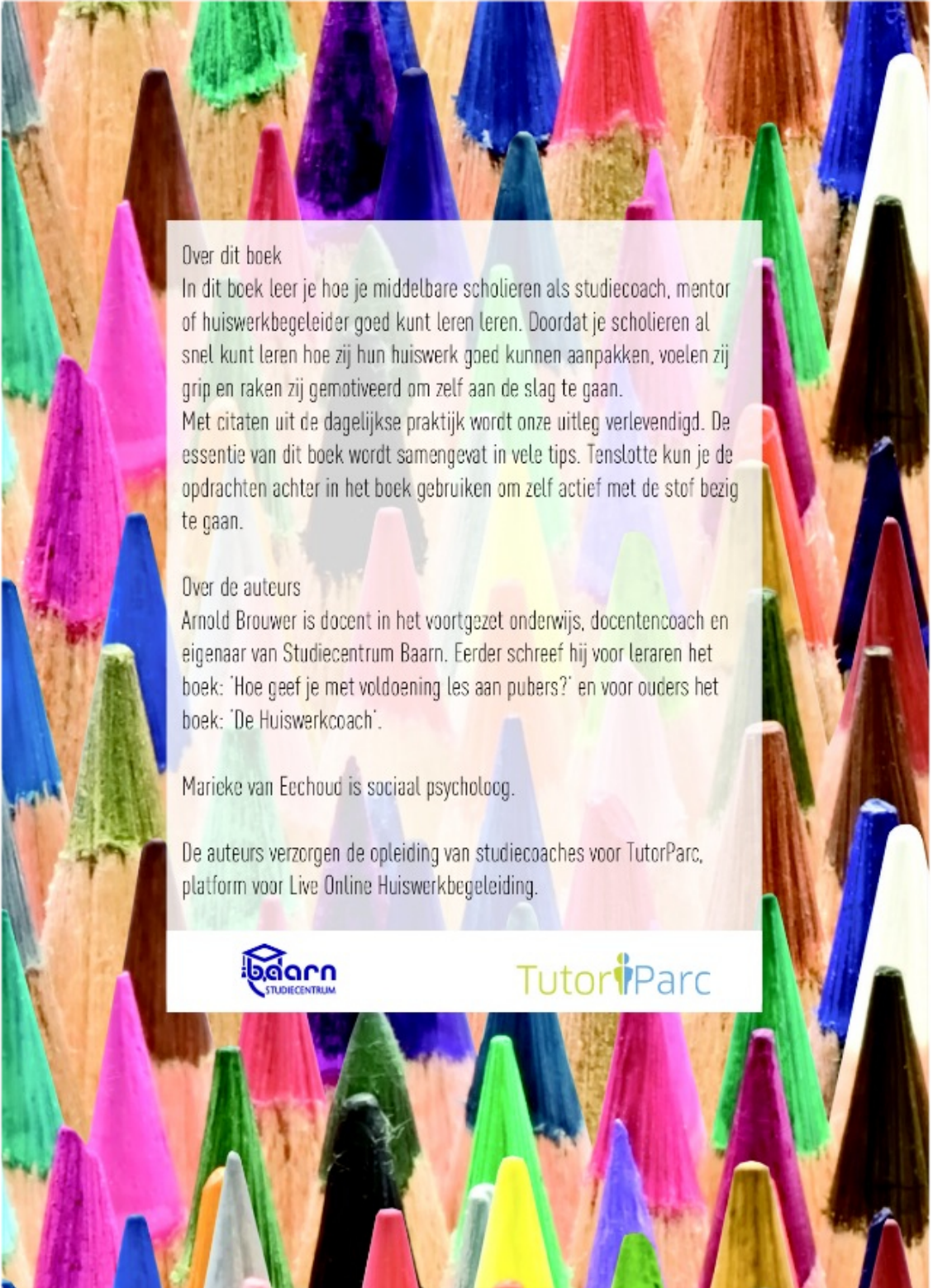
© 2014 Studiecentrum Baarn, Baarn

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor informatie over studietoetsing: info@studiecentrumbaarn.nl

Voor informatie over dit boek, de verkoop en voor het doen van bestellingen: boekbestellen@studiecentrumbaarn.nl



Over dit boek

In dit boek leer je hoe je middelbare scholieren als studietoestel, mentor of huiswerkbegeleider goed kunt leren leren. Doordat je scholieren al snel kunt leren hoe zij hun huiswerk goed kunnen aanpakken, voelen zij grip en raken zij gemotiveerd om zelf aan de slag te gaan.

Met citaten uit de dagelijkse praktijk wordt onze uitleg verlevendigd. De essentie van dit boek wordt samengevat in vele tips. Tenslotte kun je de opdrachten achter in het boek gebruiken om zelf actief met de stof bezig te gaan.

Over de auteurs

Arnold Brouwer is docent in het voortgezet onderwijs, docentencoach en eigenaar van Studietoestel Baarn. Eerder schreef hij voor leraren het boek: 'Hoe geef je met voldoening les aan pubers?' en voor ouders het boek: 'De Huiswerkcoach'.

Marieke van Eechoud is sociaal psycholoog.

De auteurs verzorgen de opleiding van studietoestels voor TutoriParc, platform voor Live Online Huiswerkbegeleiding.

